

«Бекітемін»

Жарөткел негізгі орта білім беренін
мектебінің директоры: Г.А. Алина
№ 1 «31» май 2023 жыл
Пед. кенесте қаралды

«Келісемін»

Эйтеке ғы аудандык әдім өлімінің ММ
басшысы м-а А.Т. Саметеев
«1» 29 2023 жыл

«Жаһандық құзыреттілік»

(7 сынып)

ж.

Сыныбы: 7

Орындауды: Алина Г.А
(курс жетекшісі)

№ 1 хаттама «28» май 2023 жыл
Ө/Б отырысында қаралды: Сапиева Н.К

(Ө/Б жетекшісі)

Тексерілді: Жиеналы М.А
(Оку ісінің менгерушісі)

ТҮСІНІК ХАТ

2023 – 2024 оку жылында үлгілік оку жоспарының вариативтік компонентіне 7 сынып сыныпка «Жаһандық құзыреттілік» курсы енгізілді. Жаһандық құзыреттер жаһанданудың қарқынмен дамып келе жаткан ықпалына, жедел әлеуметтік, экономикалық, және технологиялық өзгерістерге, сондай-ақ адамдарға, мәдениет пен ұлттарға жаппай әсер ететін басқа да манызды жаһандық мәселелерге байланысты ерекше мәнге ие болады.

Курс жаһандық азаматтық құзыреттіліктеріне ие бәсекеге қабілетті тұлғаны, жергілікті және жаһандық проблемалардың өзара байланыстырыбы мен өзара тәуелділігін түсінуді, мәдениетаралық өзара іс қымыл мәселелерін, әртүрлі көзқарастар мен дүниетанымдарды сынни талдау мен бағалауды, бірегей білім мен идеяларды құру дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Күтілетін нәтиже: «Жаһандық құзыреттілік» курсы бес бірлікті қамтиды және күтілетін нәтижелер жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған:

Бейнеролик дайындау

- Жағдаяттық есептерді шешу
- Жоба қорғау
- Зерттеу жұмысы
- «Еліміздің мақтанашы» бейнеролигін дайындау
- Рөлдік ойындар
- Табигаттагы қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу
- «Табигатпен бірлікте қалай өмір сүру керек» тақырыбындағы шыгарма
- «Біздің экология» фотокормесі
- «Табигатты сақтайың!» тақырыбына презентация
- Экологиялық акциялар

Мазмұндық бөлім

Курс бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген алты бөлімнен тұрады.

«Парасаттылық және әдеп» юниті білім алушылардың бойында әдептілік, тілекестік, адалдық, толеранттылық, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, ұжымда жұмыс істей білу және мінез-құлыш мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін жеке касиеттерін дамытуға ықпал етеді.

«Азаматтылық және патриотизм» юниті қазакстандық қоғамның бірдей кодын және мемлекеттілікті құрметтеуді, азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыруды, адамдардың қоғамдағы өзара карым-катьнасын, отбасындағы өзара көмекті, халықаралық сананы қалыптастыруды насиҳаттайды.

«Медиа және қаржылық сауаттылық» юнитінде медиакеністік және қаржылық сауаттылықтың негізгі ұғымдарымен және зандылықтарымен танысады. Қоғамда белсенді өмір сүріп, әлеуметтену үшін қажетті дағды түрлерін қарастырып, акпаратты талдау, бағалауды дамытады. Білім алушылар акпаратпен жұмыс істеуге, материалдарды бағалауға, талдауға, жалған мәлімет пен насиҳатты ажыратса білуге үйренеді. Қаржылық сауаттылық туралы білімдері кеңейіп, сауаттылық неден басталатыны, еңбегі арқылы жетістікке жеткен адамдар туралы акпарат жинақтап, отбасылық бюджетті қалай үнемдеуге болатыны туралы өмірмен байланысты білімдерін дамытады. Білім алушылар қаржылық сауаттылықты жеке қаржылық әл-ауқатка жету құралы ретінде пайдалану арқылы әлемдік экономикалық кеңістікке кірігеді.

«Өмір қауіпсіздігі» юниті адам өмірі мен денсаулық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, даралықты, жеке өмірге кол сұқпау және құпиялық құқығын сактауға, қорқыту мен зорлық-зомбылықтан қорғану, адам өмірін сактап қалу жолдарымен танысуға бағытталған.

«Экологиялық мәдениет» юнитінде білім алушылар экологияның негізгі зандылықтарымен танысады. Өз денсаулығына, айналасындағы адамдарға және табигатқа жағымды көзқараста болып, ұқыппен карауды үйренеді. Табигатты пайдаланудың моральдық-құқықтық принциптерін сактайды. Қоршаған ортаны қорғау іс-шараларын белсенді жүргізетін, биосферадағы байланыстарды бұзушыларға карсы, сондай-ақ экологиялық санаы дамыған әлеуметтік-бағдарлы тұлғаны қалыптастырады.

Нормативтік бөлім

Оқу бағдарламасы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бүйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

Ақпараттық – әдістемелік бөлім

Жаһандық құзыреттілік курсы білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларға мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс кимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы білім алушылардың әлемдегі өз орнын анықтау үшін кажетті құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдептілік нормалары мен мінез-құлық ұстанымдарын қалыптастыруға ықпал етеді.

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзак мерзімді жоспары

7 класс

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі	Күтілетін нәтижелер (сонғы онім)
Парасаттылық және әдеп				
1	«Рухани касиеттер - адам өміріндегі ең бастысы» (Абай)	3	15.09	Бейнеролик дайындау Жоба
2	Жақсылықты құн шуағындашаша біл!		29.09	Жағдаяттық есептерді шешу
3	«Өз мінін білген жігіттің тәлімінде мін бар ма» (Актамберді жырау).		13.10	
4	Карым-қатынас жасау мәдениеті			
5	Зорлық-зомбылық және қорлау: алдын алу және қорғану			
Азаматтық және патриотизм				
1	Отан деген мен үшін...	3	27.10	Жоба
2	Өзге тілдің бәрін сүй, өз тілінді құрметте!		10.11	Зерттеу жұмысы
3	Өз елін танымаған еткен тұлғалар		24.11	«Еліміздің мактандыши» бейнеролигін дайындау
4	Тарих беттерінен			
Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық				
1	Медиакеңістікте және көпшілік алдында сөз сөйлеу	5	08.12	Зерттеу жұмысы
2	Телефон алаяктары: не істей керек?		22.12	Жағдаяттық есептерді шешу
3	Табысты арттыру жолдары		12.01	Рөлдік ойындар
4	Жеке кірісті қалай тиімді басқаруға болады		26.01	Схемаларды құру
5	Отбасы бюджетін қалай жоспарлауда және үнемдеуге болады		09.02	Рөлдік ойындар
6	Отбасының қаржылық мақсаттары			Конкурс
7	Ақша жинақтары қалай құрылады?			
8	Банк кредиттері			
9	Отбасының қауіпсіздігі үшін қаржылық қауіпсіздік			
Тіршілік қауіпсіздігі				
1	Табигаттағы, қауіпсіздік	4	23.02	Зерттеу жұмысы
2	Табиғи апаптар кезіндегі қауіпсіздік		15.03	Жағдаяттық есептерді шешу
3	Техниканы қауіпсіз пайдалану		04.03	Бейнеролик түсіру
4	Мен не жеймін? Азық-тұлік қауіпсіздігі.		12.04	Табигаттағы қауіпсіздік жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу
5	Қауіпсіз ер жетеміз			
Экологиялық мәдениет				
1	Менін өлкемнің, елімнің экологиясы	2	19.04	«Табигатпен бірлікте қалай өмір сүру керек» тақырыбындағы шығарма
2	Табигатпен үйлесімділік		03.05	«Біздің экология» фотокөрмесі
3	Экологиялық қауіптер			«Табигатты сактайық!» тақырыбына презентация
4	Табигатты қалай сактауда болады			Экологиялық акциялар

Пайдаланылған әдебиеттер

Мұғалімдерге арналған

1. <https://www.amnesty.org/en/documents/act30/2621/2015/en/>
2. https://schoolsonline.britishcouncil.org/classroom-resources/list/riversworld;http://www.riversoftheworld.org. 3. https://www.youtube.com/watch?v=UsVOBFUltvw&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=2
4. https://www.youtube.com/watch?v=W61g76UKdtA&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=8
5. https://www.youtube.com/watch?v=q4gGfzwLudg&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=11
6. <https://www.globalcitizen.org/en/>
7. https://www.youtube.com/watch?v=iixwiEBiJol&list=PLyjVMFi4TYVcpWfGY_V_EKQzki2UWyuN&index=10
8. https://www.youtube.com/watch?v=LgQpKDgu2so&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=3
9. <http://www.schrockguide.net/uploads/3/9/2/2/392267/critical-thinkingworkbook 262>

Оқушыларға арналған

1. <https://www.teachingenglish.org.uk/article/global-citizenship-englishlanguage-classroom>
2. https://www.youtube.com/watch?v=mJC8euBYDIk&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=5 3. <https://solutionfluency.com/en/downloadables/pbl-ideas-book>
4. <https://solutionfluency.com/en/downloadables/sf-quickstart-skills-guide>
5. <https://asiasociety.org/education/teaching-global-competence-rapidlychanging-world>
6. <http://www.oxfam.org.uk/education/teacher-support/tools-andguides/controversial-issues>
7. https://www.youtube.com/watch?v=DyM_sdX8znY&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=24 8. <http://www.innovationunit.org/wp-content/uploads/2017/04/Work-ThatMatters-Teachers-Guide-to-Project-based-Learning.>
9. <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001929/192971e.>
10. https://www.youtube.com/watch?v=QvQMh5U9hb8&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=21
11. https://www.youtube.com/watch?v=n3dh6pCWYUc&list=PLyjVMFi4TYVcpW-fGY_V_EKQzki2UWyuN&index=